

## Juhlapuhe Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen päivän lipunnostotilaisuudessa 1.10.2025

Hyvät läsnäolijat, Miina Sillanpään yhteiskunnallisen perinnön jatkajat,

Kun Miina Sillanpään Seura vuonna 2016 esitti tämän päivän liputettavaksi ja kun siitä päätettiin vakiinnuttaa liputuspäivä vuodesta 2023 alkaen, se oli toki kunnianosoitus merkittävälle elämäntyölle, mutta yhtä lailla kutsu toimimaan. Se muistuttaa meitä siitä, että demokratia ei ole valmis tila, vaan elävä prosessi, joka vaatii panostusta, valppautta ja osallistumista.

Tänä päivänä näemme sekä Suomessa että maailmalla kehityskulkuja, jotka koettelevat demokratian perustaa: luottamus instituutioihin horjuu, disinformaatio ja polarisaatio vaikeuttavat yhteistä keskustelua, ja monet ihmiset kokevat, ettei heidän äänensä kuulu päätöksenteossa. Samalla taloudellinen epävarmuus ja eriarvoistuminen uhkaavat osallisuuden edellytyksiä. Näiden haasteiden edessä kansalaisvaikuttamisen, yhteisten tilojen ja tiedon merkitys korostuu entisestään.

Miina Sillanpään Seura haluaa tämän liputuspäivän kautta tuoda esiin sen, että kansalaisvaikuttaminen on meidän yhteinen voimavaramme. Se yhdistää kansalaiset, yhteisöt ja päättäjät vuoropuheluun. Tänä me nostamme lipun salkoon Keskustakirjasto Oodin edessä, keskellä Helsingin ydintä, kaikkien yhteisessä tilassa. Se on symbolisesti tärkeää: kirjasto on paikka, jossa tieto, kulttuuri, osallisuus ja demokratia kohtaavat.

Miina Sillanpää syntyi 1866 vaatimattomiin oloihin. Hän ei saanut laajaa kouluopetusta, mutta oli intohimoinen itseoppija ja uskoi koko elämänsä siihen, että tieto ja oppiminen ovat vapautumisen välineitä. Hän tuki kansansivistystä ja kirjastojen, työväenopistojen ja muiden avoimien oppilaitosten toimintaa, puhui naisten ja työväen kouluttautumisen puolesta, perusti yhdistyksiä ja oli aktiivinen erilaisissa sivistysliikkeissä.

Jos Miina eläisi nyt, hän olisi varmasti Oodin kanta-asiakas: lukemassa, kuuntelemassa luentoja, tapaamassa kansalaisia, osallistumassa työpajoihin. Hän olisi siellä, missä ihmiset oppivat yhdessä ja rakentavat yhteistä ymmärrystä.

Tänä päivänä maailma on kompleksisempi kuin Miinan aikana – mutta monet tuon ajan kysymykset jatkuvat valitettavan ajankohtaisina edelleen. Miina nosti erityisesti piikojen aseman julkiseen keskusteluun, hän oli itse kokenut raskaan työn, pitkät päivät, huonon palkkauksen ja sen, että työntekijöillä ei ollut juuri lainkaan oikeuksia. Miina Sillanpään Seura jatkaa heikommassa asemassa olevien äänen nostamista ja rakentavaa keskustelua yhteiskunnan kipupisteistä. Järjestämme ylihuomenna, liputusviikon perjantaina, aamukahviwebinaarin teemalla Matalapalkkaisten naisten työ tämän päivän Suomessa – teemme yhdessä tilannekatsausta matalapalkkaisen työn uusista muodoista ja tekijöistä, ja käymme keskustelua siitä, miten naisten työ ja työehdot Suomessa voivat kehittyä oikeudenmukaisempaan suuntaan.

Olkoon tämä päivä meille muistutus: meidän tehtävämme on kantaa eteenpäin Miinan perintöä – olla aktiivisia, rohkeita ja myötäeläviä kansalaistoimijoita. Liput liehukoot sille!

*Sari Laaksonen, Miina Sillanpään Seuran hallituksen puheenjohtaja*